

מעילה יב. (המשנה) עד יג. (סוף העמוד)

ביאורי מושגים

קרבו העוף

תורים ובני יונה – כל קרבנות העוף מובאים או מתור או מיונה. אם מביאים מתור יש להביאם גדולים, אם מביאים מיונים יש להביאם קטנים.
פסולים נוספים שפוסלים בהם הוא חסרון איבר ושנעשת בו עברה. מום סתם וכן מין לא פוסל בקרבן עוף.

משנה

יונים גדולות – לא נהנים
אבל גם אין בהם דין מעילה.
תורים קטנים –
ת"ק: דינם כיונים גדולות,
ר"ש: יש בהם דין מעילה.

בהמה מחוסרת זמן: יש בה דין מעילה.

עוף מחוסר זמן: ר"ש - דינו כבהמה, (יש מעילה)
חכמים: דינו שונה מבהמה (אין מעילה),

טעמים של חכמים - בבהמה כשאין קדושת הגוף
יש קדושת דמים, בעוף יש רק קדושת הגוף.

המודל של - מעילה המופקעת בלי פעולה
הלכתית – מופיע גם במשנה:
המשנה קובעת שיונים שעברו את הגיל פקע
מהם דין מעילה.

עולא בשם ר' יוחנן:
קדשים שמתו יצאו
מידי מעילה!

אמנם גם בדם חלה מעילה ללא
פעולה הלכתית.
אבל שם היתה מעילה בהתחלה:

המקיז דם בהמת קדשים
הדם אסור במעילה.

במשנה אנו מוצאים גם מודל הפוך
– מעילה שחלה ללא כל פעולה
הלכתית.
מודל כזה לא מצאנו בשום מקום

בדם - יש מעילה - כיוון שהוא גם
אבר חיוני וגם חלק מגוף הבהמה.
בחלב - אין מעילה - כיוון שאינו חלק
חיוני,
בגללים – אין מעילה – כיוון שהם
אינם חלק מגוף הבהמה

משנה

חלב וביצי המוקדשין –
קדשי מזבח - לא נהנים אבל
אין מעילה.
קדשי בדק הבית – יש גם
מעילה.

בקדשי מזבח שהוקדשו
קדושת דמים – יש מעילה.

בכור עצמו הוא זכר כמובן. אנו לומדים שכמו שהבכור כולו אסור, כך גם המעשר ושאר מוקדשין.

משנה

1. כל סוגי ההקדש – בין אם הוא ראוי למזבח, לבדק הבית או שלא ראוי לשום דבר (ואז קדושתו קדושת דמים) – מועלים בו.

2. הקדוש בור והתמלא במים, וכי"ב – המים קדושים אבל אין בהם מעילה כיוון שהם שבח הקדש.
 הקדוש גפן ונטענה בענבים – הענבים קדושים. לגבי מעילה נחלקו התנאים – ת"ק – אין בהם דין מעילה, ר' יוסי – כיוון שמדובר בגידולי הקדש יש מעילה.

3. ולד בהמת מעשר או בהמת קודש – לא יינק מאימו, הפתרון – יקדש את הבהמה בתנאי שחלבה יותר ביניקה לולד זה.

4. פועל העובד בהקדש וכן בהמה העובדת בהקדש – לא יאכלו מההקדש (למרות דין 'לא תחסום' ודין 'ואכלת ענבים כנפשך')

מניין שחלב בהמה אסור בהנאה: מעשר – נלמד 'העברה' העברה' מבכור, שאר מוקדשין – נלמד 'אימו' אימו' מבכור.

לא תחסום שור בדישו' – דווקא בדישו אסור לחסום. אבל בדישת הקדש אתה חוסם.

הברייתא קובעת:

הדש קטניות בשדה הקדש מעל

הגמרא מעירה שכיוון שאין מעילה במחובר צריך להסביר שהוא נהנה מהאבק של הקרקע שמתערב בקלעלין.